— PERSBERICHT —

12 juni 2023 – Embargo tot maandag 12 juni 21 uur

GROEN inZICHT en Behoud Lithse Polder stappen uit participatieproces en klankbordgroep ‘Windpark’ Duurzame Polder

NADAT BEHOUD LITHSE POLDER EEN AANTAL WEKEN GELEDEN AL HET VERTROUWEN OP ZEI IN DE STUURGROEP, STAPPEN BEIDE BELANGENBEHARTIGERS VAN DE BEWONERS PER DIRECT UIT HET PARTICIPATIEPROCES EN DE KLANKBORDGROEP VOOR ‘WINDPARK’ DE DUURZAME POLDER

Er zijn verschillende argumenten die onze beslissing ondersteunen. De belangrijkste sommen we hieronder op.

Schijnparticipatie
Zowel Behoud Lithse Polder als GROEN inZICHT hebben zich in het verleden vaak negatief uitgesproken over de participatie. Bij beide heerst sterk het gevoel dat het gaat om het zetten van ‘vinkjes’ in het participatieproces en niet gaat om de burger écht te betrekken bij het proces. Het participatieproces wordt uitgevoerd door steeds wisselende, ingehuurde ‘consultants’, die maar één doel en opdracht hebben: het plan moet onveranderd doorgaan.

Pascal Spelier, voorzitter GROEN inZICHT: “*Het is een optelsom van de ervaringen uit het verleden, die ervoor zorgen dat voor ons nu de maat vol is. Van echte participatie is geen sprake. We hebben al vaker gesproken over de tunnelvisie van de gemeenten in het hele proces. De gewone burger is kansloos tegen dit bureaucratische geweld. We doen niet meer mee aan deze schijnexercitie en stappen uit de klankbordgroep en het participatieproces*.”

Hanneke van den Berg, voorzitter Behoud Lithse Polder: “*Men doet alsof we mogen meedenken, maar ondertussen dendert de trein door en negeert men alle, goed onderbouwde tegenargumenten ten behoeve van het grote geld en het excuus ‘we hebben een opgave’.*

Tijdens zogeheten "atelierbijeenkomsten" was het de bedoeling dat we vanuit een integrale benadering mee konden praten over de voorkeursvarianten over het aantal en de locatie van windturbines, maar in de praktijk bleek het slechts te gaan over het aanleggen van wandelpaadjes en het plaatsen van enkele bomen en heggetjes. Dit vinden wij geen participatie en al helemaal geen integrale benadering."

Zienswijzen worden van tafel geveegd
Op meerdere momenten in het proces konden zienswijzen ingediend worden. De zienswijzen die GROEN inZICHT en bewoners indienden op de Visie Energielandschap legde de gemeente 's-Hertogenbosch nogal makkelijk naast zich neer. Hetzelfde gebeurde met de zienswijzen voor de Notitie Reikwijdte en Detail MER. Geen enkele van de door GROEN inZICHT en Behoud Lithse Polder aangereikte argumenten werden gehonoreerd. Daarbij komt nog dat sommige bewoners pas ruim een week geleden een reactie op hun zienswijze kregen, terwijl de zienswijzenota's al zijn voorgelegd aan de gemeenteraden.

Hanneke van den Berg: "*De meest voorkomende zin in de zienswijzenota is 'Deze zienswijze heeft geen gevolg voor de inhoud van het MER". Het is zeer frustrerend om te zien dat goed onderbouwde argumenten van tafel worden geveegd. Men wil duidelijk geen rekening houden met onze argumenten.*"

Pascal Spelier: "*Het is op zich vreemd dat het ontwerpend onderzoek naar de beste locatie voor de windturbines in de polder al begon voordat überhaupt er een inhoudelijke afhandeling was van de zienswijzen. Het zal wellicht wettelijk allemaal mogen, maar de zienswijzen bevatten ook zeer waardevolle input voor het ontwerpend onderzoek. Kortom, de trein dendert door en men vergeet de passagiers mee te nemen*."

Meer over de schijnparticipatie verderop in dit persbericht.

Slechte communicatie naar betrokkenen
GROEN inZICHT heeft in het verleden bij eerdere projectleiders en omgevingsmanagers aangegeven dat de communicatie naar bewoners slecht is en uitgesproken dat deze communicatie verbeterd moet worden.

Ook in de klankbordgroep is de gebrekkige communicatie zowel door Behoud Lithse Polder als GROEN inZICHT vaker naar voren gebracht. Ongeveer twee maanden geleden zou er een communicatieplan gepresenteerd worden. Dit is al rijkelijk laat, want het participatieproces is ruim daarvoor gestart. Men zei dat het nog niet klaar is en dat het in de klankbordgroep van begin juni gepresenteerd zou worden. Maar niets is minder waar, het communicatieplan is weer uitgesteld en wordt nu pas begin juli gepresenteerd.

Pascal Spelier: "*Dat is veel en veel te laat. De communicatie is nog steeds ondermaats en het participatieproces is inmiddels bijna voorbij. Dit is onacceptabel*."

Hanneke van de Berg: "*Tevens worden de burgers op diverse manieren vals voorgelicht, bijvoorbeeld door 'geromantiseerde' foto's op de website van de Duurzame Polder en in presentaties."*

Onbetrouwbare overheid

Er zijn vele momenten in het gehele proces waarin de overheid een onbetrouwbare partner bleek te zijn.

Hanneke van den Berg: "*Bewoners worden nog altijd niet juist, eerlijk en volledig geïnformeerd. Ook zien we dat de gemeente haar oren laat hangen naar het Windcollectief Oss-Den Bosch. Het Windcollectief heeft aangegeven veel meer elektriciteit te willen opwekken in het Osse deel, en een doorkijk te willen naar 2050, omdat ze anders hun business case niet rond krijgen. De gemeente heeft na onafhankelijk onderzoek van deze business case bevestigd dat er meer opwek nodig is voor een rendabele business case. Hiermee wordt de kans erg groot dat deze financiële haalbaarheid een essentieel criterium wordt voor de keuze van de voorkeursvariant. Dit is ten nadele van onze polder en zijn bewoners. Daarmee gaat men zich ook niet houden aan de bestuursovereenkomst tussen gemeenten, provincie en het Rijk en de daarin genoemde opgave voor 2030 van 0,514 PJ.*"

Pascal Spelier herkent dit aan de Bossche kant maar al te goed. "*Wij hebben de gemeente al vaak beschuldigd van het verstrekken van feitelijk onjuiste informatie. Maar het ergste is nog het bestuursakkoord in 's-Hertogenbosch.*
Voorafgaand aan de gemeenteraadsverkiezingen riepen politieke partijen dat er zo min mogelijk windturbines in de polder mochten komen en/of dat ze de energietransitie met zo min mogelijk impact op de leefomgeving wilden realiseren. Dezelfde partijen hebben met gemak hun handtekening onder het bestuursakkoord gezet. Daarin staat dat er 16 windturbines in het Bossche deel van de polder moeten komen. De RES-opgave voor het opwekken van duurzame elektriciteit is niet meer het uitgangspunt. Ook wordt de toegezegde opwek met 50 hectare zonnepanelen buiten de polder (die was eerst 100 hectare) niet meer in mindering gebracht van die opgave. Kortom besluiten en beloften uit het verleden zijn geen enkele garantie voor de toekomst. Met name hierdoor zien wij de gemeente als een zeer onbetrouwbare partner."

Het project Duurzame polder wordt geleid door (commerciële) passanten
De continuïteit binnen het project Duurzame Polder is slecht. Projectleiders, omgevingsmanager en communicatiemedewerkers, vaak ingehuurd, komen en gaan. Het collectief geheugen van deze personen is onvoldoende.

Pascal Spelier: "*Als wij projectleiders en omgevingsmanagers wijzen op fouten uit het verleden, dan is er al snel het excuus dat ze daar geen weet van hebben, omdat ze er toen nog niet bij betrokken waren. Ook moet je continue opnieuw je verhaal doen. Dat is heel frustrerend*."

Hanneke van den Berg: "*Je voelt geen echte betrokkenheid bij deze personen. Ze zijn niet lokaal betrokken, maar worden ingehuurd voor een 'klus'. Onze belangen zijn groot. Zij zitten er gewoon voor een opdracht, namelijk een besluit uitvoeren. Dat leidt vaak tot gebrek aan empathie en soms zelfs tot een arrogante houding. Dat doet pijn*."

De vele wisselingen hebben het participatieproces geen goed gedaan. Zoals gezegd kwalificeren wij de participatie als schijnparticipatie. En veel bewoners denken er zo over. Ter illustratie een aantal voorbeelden, waaruit de schijnparticipatie blijkt (niet uitputtend):

- De start in gemeente Oss was niet goed omdat er in het geheel geen rekening is gehouden met de uitkomst van de petitie uit 2020 waarin ruim 6000 handtekeningen opgehaald zijn TEGEN de komst van de windturbines. Binnen de kerndorpen blijkt dat een ruime meerderheid tegen is.
- De start in ’s-Hertogenbosch was eveneens niet goed. Op basis van 22 interviews met belangenorganisatie en wijkraden wees de Gemeente ’s-Hertogenbosch de Rosmalens polder aan als geschikt gebied voor grootschalige opwekking van duurzame energie. De wijkraden Groote Wielen en Rosmalen-Oost en dorpsraad Nuland, direct belanghebbenden, zijn destijds niet geraadpleegd.
- Tijdens het participatieproces voor de Visie Energielandschap werden bewoners van heel ’s-Hertogenbosch gevraagd welke locatie het meest geschikt is voor de plaatsing van 50-60 windturbines. Het is bijna logisch dat veel bewoners de polder tussen Oss en ’s-Hertogenbosch als geschikt gebied aanwezen. Waar kan je immers binnen de gemeente zoveel windturbines kwijt? Met dit aantal windturbines zijn bewoners (uit heel ’s-Hertogenbosch) bij aanvang in het participatieproces op het verkeerde been gezet.
- GROEN inZICHT heeft de gemeente ’s-Hertogenbosch vaak gewezen op onjuiste berekeningen als het gaat om de (RES) opgave, maar met deze inzichten werd weinig tot niets gedaan, Nut en noodzaak blijft hierdoor onduidelijk.
- Ook Behoud Lithse Polder heeft in het begin gewezen op de onjuiste en te hoge berekeningen van gemeente Oss en haalbare alternatieven (zoals zonnepanelen op grote daken van bedrijven en overheidsgebouwen) aangedragen waar niets mee is gedaan. Er moesten kost wat kost windturbines komen.
- In september en oktober 2022 vonden er bewonersbijeenkomsten plaats om belanghebbenden te informeren en eerder opgehaalde ‘kansen en waarden’ te toetsen. GROEN inZICHT en Behoud Lithse Polder hielden een representatieve enquête onder bewoners (20% van de respondenten waren niet lid). We noemen hier een paar resultaten:
    - 90% van de respondenten vond dat de organisatie tijdens de bijeenkomst niet geslaagd was in het doel ‘de kansen en waarden toetsen’.
    - We vroegen de bewoners ook naar participatiebijeenkomsten in het verleden: 89% van de respondenten was van mening dat er niet goed geluisterd werd/wordt en dat ze het gevoel hebben dat er niets met hun input wordt gedaan
    - 18% van de respondenten zei af te haken en niet meer deel te nemen aan het participatieproces
    - Respondenten gaven ook suggesties voor verbetering, waaronder: beter luisteren en meer tijd en ruimte voor discussie met bewoners.

Er is maar één uitkomst

Ondanks het participatieproces is er waarschijnlijk maar één uitkomst. De voorkeursvariant voor het plaatsen van windturbines zal vooral een variant zijn die de initiatiefnemers, Windcollectief Oss-Den Bosch en Windpark Den Bosch, het beste uitkomt. We wezen al op de ‘eis’ van Windcollectief Oss-Den Bosch, die meer elektriciteit wil opwekken met meer windturbines, omdat de business case anders niet rendabel is. En Windpark Den Bosch zei al een keer eerder bij een bijeenkomst: ‘We gaan alleen een plan realiseren als er 26 windturbines komen, voor minder doen we het niet’’.

Pascal Spelier: "*Onze angst is dat de politiek, ondanks het participatieproces, uiteindelijk een variant kiest, die vooral realiseerbaar is, niet een variant die voor belanghebbenden zoals bewoners en natuurorganisaties de best mogelijke variant is. De gemeenteraden zullen uiteindelijk gegijzeld worden door de initiatiefnemers."*

Hanneke van den Berg: "*Wij delen die angst en vooral het bijbehorende risico dat er in het Osse deel veel meer windturbines komen dan nodig voor de RES-opgave. Uiteindelijk willen de gemeenten aan het eind van de rit niet kiezen voor een variant waarvoor geen initiatiefnemers zijn Verder is er vele malen gevraagd om een "plan B" in geval dat het een en ander om welke reden dan ook niet door kan gaan.*"

Noot voor de redactie (niet voor publicatie)
Voor meer informatie en/of interviewverzoeken, kunt u contact opnemen met de voorzitter van GROEN inZICHT, Pascal Spelier of de voorzitter van Behoud Lithse Polder, Hanneke van den berg.

Pascal Spelier is te bereiken via info@groen-inzicht.nl of tel.nr 06 – 53 29 90 17.
Meer informatie over Vereniging GROEN inZICHT vindt u op www.groen-inzicht.nl.

Hanneke van de Berg is te bereiken via koenenhanneke@hotmail.com
of tel.nr. 06 – 23 33 60 78. Meer informatie over Vereniging Behoud Lithse Polder vindt u op Facebookpagina Behoud Lithse Polder en/of www.behoudlithsepolder.nl
LET OP: zij is niet bereikbaar op maandag 12 juni.